

13.10.2020

לכבוד	לכבוד	לכבוד
עו"ד לירן אבישר בן-חורין	מר רם זהבי	מר עמית אדרי
מנכ"לית משדר התקשורת	מנהל מחוז דרום במ. החינוך	מנכ"ל משדר החינוך
בפקס: 02-6240321	בפקס: 073-3935892	בפקס: 073-3933043

שלום רב,

הנדון: העדר תשתיות אינטרנט בכפרים הבלתי מוכרים וחסירת גישה למערך הלמידה

מרחוק

בשם מועצת הכפרים הלא מוכרים בנגב, וועדת המעקב העליונה לענייני החינוך ומרכז עדאלה, הריני לפנות אליכם בדרישה לדאוג שבכפרים הבדואים הבלתי מוכרים בנגב יהא חיבור מיידי לתשתית אינטרנט או לאשר כל חלופה אחרת וזאת לצורך הנגשת מערך הלמידה מרחוק לתלמידים המתגוררים בכפרים אלו והכל כמפורט להלן:

1. כיום ישנם 37 כפרים בדואים בנגב שהמדינה מסרבת להכיר בהם. בכפרים אלו מתגוררים כ- 90,000 תושבים ביניהם 26,000 תלמידים הלומדים במערכת החינוך. לאור סירוב המדינה להכרה בכפרים אלו, אזי אין בהם תשתיות לרבות תשתיות חשמל ואינטרנט. להלן רשימת הכפרים הנ"ל הממוקמים על צירי הכבישים 25, 31, 40 ו- 80 בדרום:

אום אלחירן	אל-באט	אל-באטל	אל-בחירה	אל-בגאר	אזרנוק
אלזעורה	אלסייד	אלסיר	אלסירה	אלעראקיב	אלעירה
אל-עזה	אלפורעה	אלגרין	אלגאטאמאת	אלמד'בח	אל-מביד
אל-מסאעדיה	אל-מטהר	אל-מכימן	אל-חתי'אנה	אל באט אל-ערבי	אלרוייס
אל-ג'ורף	אל-בקיעה	אם רתאם	אם נמילה	אם בדון	באט אל סראיעה
ביר אל חמאם	ביר אלמשאש	ואדי אל ח'ליל	תל אל מלח	תל ערד	ח'רבית אלוטן
ח'רבית זבאלה	ח'שים זנה	ראס ג'ראבא	רח'ימה	סעוה	סואוין
טויל ג'רויל	ד'חייה	עתיר	עוג'אן	נפחה	ואדי אריחא
ואדי אלמשאש	ואדי אלנעם				

2. בעקבות סגירת מוסדות החינוך בעקבות התפשטות נגיף הקורונה החדש בחודש מרץ 2020, והמעבר למערך הלמידה מרחוק, לתלמידים אלו אין כל גישה למערכת החינוך. לכן כבר בחודש אפריל 2020 ולאחר המעבר למערך הלמידה מרחוק הגשנו עתירה לבג"ץ ובה דרשנו להבטיח כי בכפרים הלא מוכרים תהא תשתית לאינטרנט ולחילופין דרשנו אספקת ראוטרים ניידים, במטרה להנגיש את החינוך לתלמידים בכפרים אלו. כמו כן, באותה עתירה דרשנו לדאוג לאספקת מחשבים לכלל התלמידים הבדואים בנגב. בהתאם לתגובה המקדמית לעתירה שהוגשה מטעם משיבי המדינה ביום 5.5.2020, עלה כי תושבים המתגוררים בכפרים שהוכרו על ידי המדינה אך עודם בהליכי תכנון יוכלו להגיש בקשות לקבל שירותי תקשורת מחברת בזק וחברת הוט טלקום (פסקה 63 לתגובה המקדמית). יחד עם זאת, האפשרות להגיש בקשות כאלה על ידי תושבי הכפרים הלא מוכרים בנגב, אינה קיימת כלל ועיקר לגבי תושבי הכפרים הלא מוכרים בנגב. באשר לכפרים אלו, לטענת המדינה, ובהיותם בלתי חוקיים, לא ניתן כלל לחברם לתשתיות (פסקה 65-67 לתגובה המקדמית).

3. דיון ראשון התקיים בעתירה זו בפני בג"ץ רק בתאריך 20.5.2020, כאשר מערכת החינוך כבר חזרה לפעול כרגיל לאחר ההקלות שאושרו עם סיום הסגר בגל הראשון של התפשטות מגפת הקורונה בישראל. לאור התפתחות זו, הורה בג"ץ על מחיקת העתירה תוך שהוא מציין כדלקמן:

"עם זאת, הבהרנו שבהתחשב בכך שתעצומות העותרים אכן מעלות שאלות נכבדות, ראוי לפיכך שהעותרים ימחקו את העתירות, תוך שמירת זכויות וטענות הצדדים הדדית ויפנו עתה לכל השרים הנוגעים בדבר וישטחו בפניהם בקשותיהם והשגותיהם וכי המשיבים יתנו דעתם למכלול בתקופה של כ- 3 חודשים מעת שהפניות הללו תגענה אליהם, והכל לצורך היערכות ללמידה מרחוק בזמן חירום..."

ראו: בג"ץ 2398/20 **עדאלה נגד ראש הממשלה** (פסק דין מיום 20.5.2020).

4. כידוע בחודשים מאז ניתן פסק הדין עד היום, היו שינויים רבים בהחלטות משרד החינוך שפעם הובילו לפתיחת מערכת החינוך ופעם אחרת לסגירתן והכל בהתאם למצב התחלואה בנגיף. בחודש יולי 2020 ובהמשך לפסק הדין, פנינו בדרישה לבחון את היערכות מערכת החינוך לשנת הלימודים בכפרים הלא מוכרים בנגב, במיוחד בכפרים ואדי אלנעם והכפר ח'רבת אלוטאן. לפנייה זו לא קיבלנו כל מענה למרות התזכורות שנשלחו.

5. עם תחילת שנת הלימודים הנוכחית (2020-2021) ובחינת התנאים בשטח החלו אומדנים הנוגעים למידת ניתוק התלמידים בכפרים הבדואים בנגב, להתבהר עוד יותר. בישיבה שנתקיימה בוועדה לזכויות הילד ביום 23.9.2020 עלה כי בעקבות סיור שהתקיים על ידי יו"ר הוועדה, חה"כ יוסף ג'בארין ביחד עם חה"כ סעיד אלח'רומי בכפרים בנגב, עלה כי כ- 70% מהתלמידים אינם יכולים לקיים למידה מרחוק!

6. באותה ישיבה נכח נציג משרד התקשורת, מר רוני חורי אשר הדגיש באופן מפורש כי בכפרים הלא מוכרים אין ולא ניתן יהא לחברם לאינטרנט וכך דבריו:

"יו"ר הוועדה, חה"כ יוסף ג'בארין:

מה קורה ביישובים שאין בהם אינטרנט כמו בכפרים הלא מוכרים? ומה קורה במקומות שתשתית האינטרנט בהם רעועה וחיבור מקרטע ולא ניתן להתחבר בזום?

מר רוני חורי :

...
יועז הנדל שר התקשורת הנחה שיעשו הכל כדי לבנות תשתית בכפרים המוכרים. בכפרים
הלא מוכרים לא ניתן לשים תשתיות. צריך חשמל, תעלות, עמודים וזה בעיה קשה."

התמלול בוצע על ידי הח"מ שכן פרוטוקול הדיון טרם פורסם. ניתן לצפות בישיבה בלינק הבא :

<https://main.knesset.gov.il/Activity/committees/Children/Pages/CommitteeTVarchive.aspx?TopicID=20975>

7. בנסיבות אלו, 26,000 התלמידים המתגוררים בכפרים הלא מוכרים בנגב אין ולא תהא להם כל גישה למערכת החינוך עקב סירוב הרשויות לספק להם גישה לאינטרנט בכפרים בהם מתגוררים. נדגיש כי אספקת גישה לאינטרנט ניתנת לביצוע לא רק באמצעות הצבת תשתיות פיזיות בכפר אלא גם באמצעות אספקת ראוטרים ניידים או מציאת כל חלופה אחרת אשר יכולה להנגיש את מערך הלמידה מרחוק עבור תלמידים אלו.

8. יודגש, כי החובה לדאוג לגישה לאינטרנט גם בכפרים הלא מוכרים לצורך חיבור למערך הלמידה מרחוק הינה חלק מהחובה החקוקה המוטלת על משרד החינוך מכח חוק לימוד חובה, התשי"ט – 1949. לצורך קיום חובה זו במצבי חירום, אושר בחודש ינואר 2020 ולקראת הכנת מערכת החינוך להתפשטות מגפת הקורונה בישראל, נוהל מפורט המסדיר את הלמידה מרחוק בשעת חירום וכותרתו "חירום בזמן אמת – נהלים והנחיות להתנהלות ולמידה מרחוק בחירום". נוהל זה מפרט את הצעדים שעל משרד החינוך לנקוט על מנת להבטיח כי לכל תלמיד תהא גישה למערך הלמידה מרחוק. על פי הוראות הנוהל, על מנהלי מוסדות החינוך לבצע מיפוי של התלמידים שאין להם נגישות לתקשורת אינטרנט על מנת לבחון את חיבורם לרשת. ניתן לעיין בנוהל זה בלינק הבא :

https://meyda.education.gov.il/files/lmida_herum/nohal_cherum_zman_emet_01012020.pdf

9. לאור האמור לעיל, הנכם נדרשים לדאוג באופן מיידי להצבת גישה לאינטרנט בכפרים הלא מוכרים בין אם על ידי הצב תשתיות קבועים ובין אם על ידי אספקת ראטורים ניידים או מציאת כל חלופה אחרת אשר יש בה כדי לדאוג שכל תלמיד המתגורר בכפרים הבלתי מוכרים ושאינו לו גישה לאינטרנט, תהא לו גישה כזו אשר תוביל לחיבורו למערך הלמידה מרחוק.

בכבוד רב,

סאוסן זהר, עורכת דין

העתקים :

מר חנן אפוטה, מנכ"ל המועצה האזורית נווה מדבר, בפקס : 08-6274538

מר אייל נזרי מנכ"ל מועצה אזורית אלקסום, בפקס : 08-6796128